

Sygn. akt I ACz 342/14

POSTANOWIENIE

Dnia 12 marca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Wojciech Kościołek
Sędziowie:	SA Andrzej Struzik SA Sławomir Jamróg

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 12 marca 2014 r. w Krakowie

sprawy z powództwa A. S.

przeciwko Skarbowi Państwa – Prezesowi Sądu Rejonowego w Wadowicach i Prokuraturze Rejonowej w Wadowicach

o zapłatę

na skutek zażalenia pełnomocnika powoda na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 15 listopada 2013 r. sygn. akt I C 1314/12

postanawia:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 15 listopada 2013 r. Sąd Okręgowy w Krakowie uzupełnił swe postanowienie z dnia 10 października 2013 r. w ten sposób, że dotychczasową treść sentencji oznaczył jako punkt I oraz dodał punkt II, którym przyznał ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Krakowie radcy prawnemu W. O. kwotę 1.968 zł brutto, w tym podatek VAT w wysokości 368 zł, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu oraz punkt III, którym zasądził od powoda A. S. na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa kwotę 2.000 zł tytułem zwrotu części kosztów zastępstwa procesowego.

Uzasadniając powyższe postanowienie w części dotyczącej przyznania wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powodowi z urzędu sąd I instancji wskazał, że pozew A. S. o zapłatę 250.000 zł postanowieniem Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 5 marca 2012 r. został odrzucony wobec stanu zawisłości sporu, przy czym przyznano radcy prawnemu W. O. wynagrodzenie za pomoc prawną udzieloną powodowi z urzędu w kwocie 8.856 zł. Powyższe postanowienie zostało uchylone postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 4 lipca 2012 r. sygn. I ACz 995/12 i sprawę przekazano do ponownego rozpoznania. Zarządzeniem z dnia 30 lipca 2012 r. wezwano pełnomocnika powoda do uzupełnienia braków formalnych pozwu, a wobec niewykonania tego zarządzenia postanowieniem z dnia 28 września 2012 r. zawieszono postępowanie. Wobec niezłożenia w terminie roku wniosku o podjęcie postępowania, postanowieniem z dnia 10 października 2013 r. postępowanie zostało umorzone. Pełnomocnik pozwanego wnosił o uzupełnienie tego postanowienia przez przyznanie mu wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powodowi z urzędu.

W swych rozważaniach sąd I instancji wskazał, że uchylenie przez sąd II instancji postanowienia o odrzuceniu pozwu i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania zniweczyło poprzednio wydane postanowienie w przedmiocie kosztów procesu. W konsekwencji wniosek o uzupełnienie postanowienia o umorzeniu postępowania był zasadny. Jako podstawę przyznania wynagrodzenia radcy prawnemu ustanowionemu dla powoda z urzędu sąd I instancji powołał § 2 w zw. z § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu stwierdzając, że charakter sprawy i wkład pracy pełnomocnika w przyczynienie się do wyjaśnienia i rozstrzygnięcia sprawy (w szczególności przez wniesienie kilku pism procesowych) uzasadnia przyznanie kwoty 1.600 zł stanowiącej 45% stawki minimalnej określonej przez § 6 pkt 7 powołanego rozporządzenia, to jest łącznej kwoty 1.968 zł.

Postanowienie powyższe w części dotyczącej przyznania wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną z urzędu zaskarżył pełnomocnik powoda wnosząc o jego zmianę poprzez przyznanie wynagrodzenia w kwocie 8.856 zł, w tym 1.656 zł podatku VAT. Skarżący zarzucił naruszenie przepisu § 6 pkt 7 powołanego wyżej rozporządzenia, zaś uzasadniając ten zarzut powołał pogląd wyrażony w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2012 r. sygn. III CZP 2/12 oraz powołał się na uprzednie przyznanie przez Sąd Okręgowy wynagrodzenia w żądanej kwocie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Wprawdzie trafnie skarżący przytacza uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2012 r. sygn. III CZP 2/12 (jakkolwiek błędnie wskazuje jako jej datę dzień 8 lutego 2012 r.), która stanowi o konieczności przyznania wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną z urzędu w wysokości nie niższej od stawki minimalnej przewidzianej w przepisach stosownego rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości, to jednak zażalenie nie może zostać uwzględnione.

Stosownie do art. 22³ ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych koszty pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu ponosi Skarb Państwa. Uzasadniając powołaną uchwałę, wydaną na gruncie analogicznych uregulowań dotyczących adwokatury, Sąd Najwyższy stwierdził, że zasada, iż wysokość wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną z urzędu nie może być niższa od wysokości stawek minimalnych opłat za czynności adwokackie przewidzianych w rozdziałach 3-5 rozporządzenia nie dotyczy sytuacji, w której pomoc prawna została udzielona niezgodnie z zasadami profesjonalizmu (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 14 sierpnia 1997 r., II CZ 88/97, OSNC 1998, nr 3, poz. 40, z dnia 12 lutego 1999 r., II CKN 341/98, OSNC 1999, nr 6, poz. 123, z dnia 20 września 2007 r., II CZ 69/07, OSNC 2008, nr 3, poz. 41 oraz z dnia 11 maja 2011 r., II CSK 699/10, OSNC-ZD 2011, nr C, poz. 72) albo gdy pomoc prawna nie została w ogóle udzielona. Subsydiarny obowiązek poniesienia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu dotyczy pomocy faktycznej udzielonej, nie jest więc następstwem samego ustanowienia przez sąd pełnomocnika z urzędu oraz gotowości pełnomocnika do jej świadczenia. Analiza przebiegu postępowania w rozpoznawanej sprawie nie pozwala na przyjęcie, że radca prawny W. O. udzielił A. S. pomocy prawnej zgodnie z zasadami profesjonalizmu. Sporządzony i wniesiony przez niego pozew nie precyzował podstawy faktycznej żądania, co uniemożliwiało rozpoznanie sprawy. Jednoznacznie wskazał na to Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu postanowienia z dnia 4 lipca 2012 r. i ta właśnie okoliczność doprowadziła do uchylenia postanowienia odrzucającego pozew wobec niemożliwości określenia relacji pomiędzy tą sprawą i innymi sprawami, których zawisłość była podstawą wniosku o odrzucenie pozwu. W konsekwencji koniecznym stało się wezwanie pełnomocnika powoda o uzupełnienie braków formalnych pozwu przez dokładne określenie podstawy faktycznej żądania, zaś niewykonanie tego zarządzenia sądu doprowadziło najpierw do zawieszenia postępowania, a następnie do jego umorzenia. Nawet jeżeli niewykonanie tego zarządzenia było wynikiem braku kontaktu pełnomocnika z powodem, na co wskazuje pismo pełnomocnika z dnia 3 września 2012 r. i wcześniejszy wniosek o zwolnienie z obowiązku zastępowania z urzędu A. S., to nie uzasadniało to wniesienia pozwu, którego rozpoznanie było niemożliwe z uwagi na niesprecyzowanie podstawy faktycznej. Takie działanie jest sprzeczne z zasadami profesjonalizmu i nie może uzasadniać przyznania wynagrodzenia w stawce minimalnej.

Z tych przyczyn, na mocy art. 397 § 2 w zw. z art. 385 k.p.c. zażalenie należało oddalić.